

**UCHWAŁA NR XIV/106/19
RADY MIEJSKIEJ W GRODKOWIE**

z dnia 18 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Gminy Grodków na 2020 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) Rada Miejska w Grodkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Grodków na 2020 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodkowa.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jadwiga Demska

Załącznik do uchwały Nr XIV/106/19
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 18 grudnia 2019 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok

Alkohol towarzyszy człowiekowi od początku jego istnienia, a jego spożywanie potwierdzone zostało we wszystkich społeczeństwach. Pomimo wielu kontrowersji alkohol jest produktem, wokół którego skupione są różne podmioty życia społecznego. Polacy piją wskutek panującej obyczajowości. Alkohol towarzyszy nam przy okazji większości imprez towarzyskich i uroczystości rodzinnych. Dla jednych alkohol to przyjemność, dla innych – niebezpieczny nałóg. Spożywanie alkoholu samo w sobie nie jest niczym zagrażającym. Ryzyko pojawia się wówczas, gdy po alkohol sięga się coraz częściej i w coraz młodszym wieku. Statystyki podają, że wiek inicjacji alkoholowej z roku na rok obniża się. Cała sfera kształtowania młodego społeczeństwa, norm i wzorców w naszym kraju jest na bardzo niskim poziomie i nie ma przyjętego zdrowego stylu życia bez używek. Jedynie, jeśli chodzi o palenie papierosów, to nastąpiły korzystne zmiany pod wpływem zachodniej mody na niepalenie. Natomiast alkohol spotykamy wszędzie i przy wielu okazjach. Wielu się oburza, że dzieci piją, a dzieci piją, bo naśladują dorosłych. W związku z tym potrzebne są działania ze strony organów administracji rządowej i samorządowej w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień, skierowane do wszystkich mieszkańców.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grodków. Przy opracowaniu niniejszego programu, uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Diagnoza problemów alkoholowych.

W 2018 r. wśród mieszkańców Gminy Grodków została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Diagnoza wskazuje rodzaj oraz skalę występowania określonych problemów społecznych. Wśród grupy reprezentatywnej znaleźli się: dorośli – kobiety i mężczyźni, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów oraz sprzedawcy napojów alkoholowych.

Respondenci zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii dotyczącej stopnia występowania poszczególnych zagrożeń społecznych, które są lub mogą być obecne na terenie naszej gminy. Największe problemy mieszkańcy gminy wskazują te związane z alkoholizmem, narkomanią, kryzysami rodzinnymi oraz zanieczyszczeniem środowiska. Alkoholizm oraz narkomania zostały wskazane jako problem bardzo poważny przez kolejno 22% i 18% badanych. Z kolei kryzysy rodzinne oraz zanieczyszczenie środowiska to bardzo poważne problemy dla 18% i 15%. Zjawiska alkoholizmu, kryzysu rodzinnego oraz narkomanii są często ze sobą powiązane a nawet wynikają jedno z drugiego, np. konsekwencją alkoholizmu są trudne relacje rodzinne oraz odwrotnie. Często także ludzie w ciężkich sytuacjach rodzinnych, z poczucia bezsilności, bezradności, obniżonej samooceny sięgają po alkohol. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Alkoholizm jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Jedno z pytań ankietowych dotyczyło wieku, w jakim powinno się mieć możliwość zakupu napojów alkoholowych. 56% respondentów uznało, że należy podnieść granice wieku, od którego ma się prawo do zakupu alkoholu do 22 lat, jest to większość badanych. Możliwość kupna alkoholu od 18 roku życia popiera 42% osób biorących udział w badaniu ale pozostała 2% ankietowanych uznało, że nawet osoby mające skończone zaledwie 16 lat powinni mieć legalny i swobodny dostęp do alkoholu. Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobic i stosowania wulgaryzmów. Dlatego respondentów poproszono o określenie, jak osoby

pijące alkohol wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 54% ankietowanych stwierdziło, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania stanowią zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. 28% badanych uznało, że osoby nadużywające alkoholu mogą stanowić zagrożenie dla innych i wpływają na zmniejszenie się poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 18% nie ma zdania na ten temat. Następnie mieszkańcy zostali zapytani o powody, jakie kierują osobami sięgającymi po alkohol. Wśród powodów spożywania alkoholu najwięcej osób, bo aż 36% ankietowanych, wskazało chęć wyluzowania się. Z kolei według 27% jest to chęć zapicia problemów, co może oznaczać, że zdaniem dużej grupy ankietowanych alkohol jest spożywany ze względu na jego wpływ na świadomość i postrzeganie otaczającej rzeczywistości. 18% respondentów uznało, że najczęstszym powodem jest brak możliwości spędzania czasu w inny sposób. 6% stwierdziło, że najczęściej jest to presja ze strony znajomych. W grupie, w której przeważająca liczba osób pije alkohol, łatwiej poddać się ich namowom, zwłaszcza jeśli są to nasi przyjaciele lub dobrzy znajomi. 2% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Kolejnym blokiem tematycznym były pytania związane z problemem alkoholowym, skierowane do młodzieży szkolnej. W pierwszym pytaniu uczniowie oceniali prawdziwość zdania: „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce”. 69% zdaje sobie sprawę z tego, że alkohol bez różnicy na procent jego zawartości jest tą samą substancją, wywołującą takie same skutki, jednak według pozostałych 31% jest zupełnie inaczej i nie uważają piwa oraz alkoholu w nim zawartego za taki sam, jak na przykład w wódce. Co interesujące, w badaniach ogólnopolskich, odsetek osób uznających powyższe zdanie za prawdziwe wzrasta wraz z wiekiem. Kolejnym pytaniem było w jakiej sytuacji pierwszy raz próbowałeś alkoholu? Najczęściej inicjacja alkoholowa wśród uczniów miała miejsce w domu, takiej odpowiedzi udzieliło 46% badanych. Kolejna grupa uczniów skazała, iż miało to miejsce podczas wakacji – 34%. Wiąże się to na pewno z mniejszą kontrolą młodzieży w czasie wakacji, dużą ilością czasu wolnego oraz łatwym dostępem do alkoholu (dom). Nieco mniej wskazało jako taką sytuację pobyt w szkole lub w pubie czy na dyskotecę. W dalszej kolejności młodzież odpowiadała na pytanie dotyczące tego, czy ktoś namówił ich do próbowania alkoholu. W przypadku inicjacji alkoholowej większość respondentów – 82% uczniów twierdzi, że należała ona do nich samych. 7% wskazuje, że spróbowało alkoholu za namową kolegów lub koleżanek a 5% za namową rodziny. Nieliczni, bo 3% zrobili to pod wpływem nieznanym lub nowo poznanych znajomych. Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości picia alkoholu. Wśród ogółu badanej młodzieży najczęściej, ponieważ aż 31% przyznaje, że pije alkohol parę razy w roku. 7% uczniów spożywa napoje alkoholowe raz w miesiącu, 2% kilka razy w miesiącu. Tyle samo przyznaje, że ma to miejsce raz na tydzień. 1% twierdzi, że zdarza się to kilka razy w tygodniu. Ankietowanym zadano też pytanie o to, czy kupowali kiedykolwiek alkohol samodzielnie. W grupie uczniów objętych badaniem 4% przyznało, że zdarzyło się to ponad 20 razy. 5% stwierdziło, że było to 1-2 razy, 3% - od 3 do 5 razy, 2% badanych odpowiedziało, że 6-10 razy. Znajac rolę rodziny w kształtowaniu postaw młodego pokolenia uznano, że opiekunowie mają istotny wpływ na kształtowanie opinii oraz postaw młodych ludzi względem substancji psychoaktywnych. W ankiecie skierowanej do uczniów postanowiono zapytać ich o reakcje rodziców, na powrót dziecka do domu pod wpływem alkoholu (jeśli taka sytuacja miała miejsce). Zdecydowana większość badanej młodzieży zadeklarowała, że taka sytuacja, w której pojawili się w domu w stanie upojenia alkoholowego, nie miała miejsca. Niepokojący jednak może być znaczny odsetek rodziców, opiekunów, którzy zorientowali się, iż ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu – 15% lub nie podjęli reakcji – 4%. Stan upojenia alkoholowego jest bardzo łatwy do rozpoznania i ciężko nie zauważyć jego pieczy rodzicielskiej lub niepewność w zakresie kompetencji wychowawczych. Inna ewentualność, to znaczne przyzwolenie społeczne na nadużywanie alkoholu przez nieletnich, wskazujące na brak wystarczającej świadomości konsekwencji takich zachowań.

2. Podsumowania i wnioski.

Młodzi mieszkańcy Gminy Grodków postrzegają problemy przed jakimi stoi lokalna społeczność w niżej wskazanym sposób.

- 1) Wolny czas młodzież wykorzystuje głównie na aktywność towarzyską. Wysoko plasuje się również korzystanie z komputera a w dalszej kolejności uprawianie sportu.
- 2) 26% badanych spędza przy komputerze 3-5 godzin dziennie, a 17% ponad 5 godzin, co może być przyczyną do niepokoju. Wskazuje to, że warto wspierać młodych ludzi w możliwie jak najbardziej zrównoważonym wykorzystaniu komputerów i Internetu. Wskazane jest również podjęcie działań profilaktycznych w tym obszarze. Szczególnie, że spora część badanych – 48% deklaruje doświadczenia

przemocy w Internecie. To dodatkowo wzmacnia rekomendację o prowadzeniu działań na rzecz bezpiecznego korzystania z sieci.

- 3) Problem przemocy jest obecnie tylko w świecie wirtualnym. Pewna część uczniów deklaruje brak poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jednak 83% badanych czuje się w nich zdecydowanie bezpiecznie. 13% z nich wskazuje, że przemoc w ich szkołach to niemal codzienność, a 12% przyznało, że zostało w szkole pobite. Ponad 16% respondentów była zmuszana przez rówieśników do zrobienia czegoś, na co nie mieli ochoty. Wskazuje to na istnienie problemu. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że zajęcia profilaktyczne w tej dziedzinie prowadzone są często, jednak nie przynoszą oczekiwanych skutków. Warto zastanowić się nad innymi metodami zapewnienia uczniom bezpieczeństwa i spokoju w szkołach.
- 4) Badana młodzież darzy dorosłych zaufaniem, w tym nauczycieli, o czym świadczy fakt, że w przypadku zaobserwowania negatywnych, agresywnych zachowań, spory odsetek zwróciłby się właśnie do nich o pomoc.
- 5) Relacje w domu badani określają zazwyczaj jako bardzo dobre i dobre, większa część rodziców badanych uczniów radzi sobie z wychowaniem dzieci bez uciekania się do stosowania kar. Niemal połowa rodziców ogranicza się do różnego rodzaju zakazów.
- 6) Ofiarami przemocy fizycznej pada w domu około 9% młodych ludzi. Pomimo wielu kampanii społecznych przemoc wobec dzieci wciąż istnieje.
- 7) Deficyt w kontaktach z rodzicami w 17% dotyczył możliwości przeprowadzenia szczerych rozmów, spędzania czasu razem oraz więcej wzajemnego zrozumienia. 29% uznało relacje za wystraszająco dobre.
- 8) Pod względem teoretycznej znajomości alkoholu oraz skutków jego nadużywania młodzi mieszkańcy wykazują sporą wiedzę, co może wynikać z ilości zajęć profilaktycznych przeprowadzanych w szkołach. Mimo to jednak aż 36% uczniów określiło jako prawdziwe zdanie: „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce”.
- 9) Mimo sporej wiedzy teoretycznej, alkohol jest obecny w środowisku młodzieży. 77% uczniów zna takie osoby, które spożywają alkohol, a 25% badanych twierdzi, że pije niemal większość ich znajomych.
- 10) Największa liczba badanych pierwszy raz napiła się alkoholu na wakacjach, tak twierdzi 42% badanych. Alkohol po raz pierwszy bardzo często jest również pity w domach. Ponadto 20% rodziców nie zorientowało się, że ich dziecko wróciło do domu nietrzeźwe, a blisko 4% nie zareagowało na ten fakt. Potwierdza to tezę, że brak kontroli i dostęp do alkoholu jest największym czynnikiem ryzyka;
- 11) 28% uczniów biorących w badaniu paliło papierosy, a 32% uważa, że jest to modne. Podobnie jak w przypadku alkoholu, młodzież wskazuje na łatwość samodzielnego zakupu wyrobów tytoniowych oraz sama wykazuje zainteresowanie spróbowaniem papierosów.
- 12) Tak wysokie wartości spożytego alkoholu czy papierosów nakazują czujność pod kątem przestrzegania zasad związanych z niesprzedawaniem obu tych kategorii produktów nieletnim.
- 13) 74% badanej młodzieży oświadczyło, że nie zna osób, które rozprowadzają narkotyki. 6% deklaruje, że takie osoby znajdują się w środowisku szkolnym. 8% badanych deklaruje, że ma za sobą pierwszy kontakt z narkotykami. Jej używanie deklaruje 58% ankietowanej młodzieży, która kiedykolwiek próbowała używek.
- 14) Dostęp do narkotyków, zmniejszony zakres kontroli a także panujące wśród młodzieży przekonanie o braku szkodliwości używana marihuany są największymi czynnikami ryzyka. Ponadto młodzież w 54% nie została namówiona do spróbowania narkotyków, a sama wyraziła zainteresowanie.
- 15) Pomimo działań Gminy w dziedzinie profilaktyki w szkołach, nadal istnieje potrzeba prowadzenia akcji, programów, warsztatów profilaktycznych, dotyczących spożywania i nadużywania alkoholu, wyrobów tytoniowych i narkotyków, w szczególności skupiających się na negatywnym wpływie na zdrowie osób zażywających je w młodym wieku.
- 16) Na podstawie dokonanej diagnozy należałoby także wdrożyć do szkół zajęcia dodatkowe, na które wskazuje młodzież, a które są zgodne z jej zainteresowaniami. Odwrócenie uwagi od substancji psychoaktywnych i promowanie zdrowego stylu życia z pewnością są częścią profilaktyki.

3. Instytucje oraz organizacje, które wspomagają oraz realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

1) **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** działa przy Urzędzie Miejskim w Grodkowie przy ul. Warszawskiej 29. Jest organem kolegialnym, który inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają na celu wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Na komisji spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do zmotywowania osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu. Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny, systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

Uruchamiając procedurę należy złożyć wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grodkowie. W takim wniosku należy wskazać występowanie dwóch wymaganych prawem przesłanek: uzależnienia od alkoholu oraz chociaż jednej z przesłanek o charakterze społecznym wskazanych wyżej. Gminna Komisja rozpatruje wniosek pod kątem jego zasadności, zaprasza na spotkanie, na którym członkowie starają się zmotywować osobę do podjęcia leczenia odwykowego, wskazując placówki i formy pomocy. Gminna Komisja monitoruje, czy osoba uczestniczy w terapii, czy powstrzymuje się od spożywania alkoholu. Gminna Komisja kieruje sprawę do Sądu Rejonowego w Nysie, jeśli ustali występowanie wskazanych wyżej przesłanek i gdy osoba uzależniona nie wyrazi zgody na podjęcie leczenia dobrowolnego. Na etapie postępowanie przed sądem, sąd kieruje daną osobę na badanie przez biegłych: lekarza psychiatrę i psychologa albo lekarza psychiatrę i specjalistę psychoterapii uzależnień, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Opinia musi być wydana wspólnie przez te dwie osoby. Sąd na podstawie zebranych dowodów, w tym opinii biegłych wydaje postanowienie o zobowiązaniu do leczenia odwykowego w poradni lub w ośrodku stacjonarnym. Zobowiązanie do leczenia odwykowego trwa 2 lata od momentu uprawomocnienia się postanowienia sądu. Postanowienie o zobowiązaniu do leczenia odwykowego zapada w trybie nieprocesowym i nie nosi charakteru „wyroku sądowego” sankcji karnej. To znaczy, że w sprawie leczenia odwykowego, mimo zobowiązania, nie można zastosować prawnie żadnej kary (np. kary pozbawienia wolności). Funkcja społeczna instytucji zobowiązania do leczenia jest funkcją polegającą na instytucjonalnym motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu w sensie przymusu prawnego " nie ma możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania zobowiązanego w zakładzie leczniczym wbrew jego woli. Podstawowym celem terapii uzależnienia od alkoholu jest uzyskanie poprawy zdrowia pacjenta. Oczekiwany efekt terapii uzależnienia od alkoholu jest trwałe zatrzymanie spożywania alkoholu, uzyskanie świadomości choroby, uzyskanie wglądu w mechanizmy choroby, dzięki któremu może on nauczyć się unikania powrotu do picia w przyszłości.

2) Zespół Interdyscyplinarny.

Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na obszarze gminy.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodkowie to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym zespołu interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) współpraca z instytucjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

- 3) **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie**, który działa w każdy wtorek, w budynku użyteczności publicznej w Grodkowie przy ul. Elsnera 15. W ramach pracy Punktu osobom potrzebującym udzielane są porady prawne, wsparcie oraz wskazanie możliwości do samodzielnego podejmowania decyzji, radzenia sobie z problemem i jego rozwiązaniem.
- 4) **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób potrzebujących pomocy psychologicznej**, który działa w każdy poniedziałek budynku użyteczności publicznej w Grodkowie przy ul. Elsnera 15. W Punkcie udzielana jest pomoc psychologiczna, poprzez udzielanie wsparcia emocjonalnego oraz motywowania do zmiany postaw i zachowań w sytuacjach kryzysowych.
- 5) **Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholi i Współuzależnienia „DORMED”**, która działa w Grodkowie przy ul. Słowackiego 5, 49-200 Grodków, tel. 664 921 615, czynna w poniedziałki w godz. 8.00 – 20.00, środy w godz. 8.00 – 20.00 oraz czwartki w godz. 8.00 – 15.00. W ramach działania poradni prowadzona jest terapia indywidualna i grupowa z osobami uzależnionymi, terapia z osobami współuzależnionymi oraz DDA.
- 6) **Stowarzyszenie Abstynenckie „Nowe Życie”**, przy którym działa grupa samopomocowa „AA”, gdzie odbywają się mityngi dla osób z problemem alkoholowym, ul. Elsnera 15, 49-200 Grodków, czynne w każdą niedzielę od godz. 18.00.
- 7) **Ośrodek Pomocy Społecznej** ul. Szpitalna 13, 49-200 Grodków, który zajmuje się m.in. udzielaniem pomocy osobom samotnie gospodarującym jak i rodzinom. Pomoc jest udzielana w formie finansowej, tj. wszelkiego rodzaju świadczenia, jak i pozafinansowej – praca socjalna. Pomoc pieniężna udzielana jest, gdy spełnione jest kryterium dochodowe oraz występują przesłanki określone przepisami prawa.
- 8) **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** ul. Kasztanowa 3, 49-200 Grodków, gdzie udzielana jest pomoc dzieciom przedszkolnym, uczniom szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, ich rodzicom i opiekunom, nauczycielom i wychowawcom. Oferuje pomoc w zakresie diagnozy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, doradztwa zawodowego, psychoprofilaktyki, psychoedukacji, terapii psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej. Poradnia udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i młodzieży uczęszczającym do przedszkoli, wszystkich typów szkół i placówek mających siedzibę na terenie gminy Grodków.
- 9) **Komisariat Policji** ul. Sportowa 4, 49-200 Grodków. Policja jest instytucją, której głównym zadaniem jest ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego. Działania prewencyjne Policji polegają na zapobieganiu i nie dopuszczaniu do naruszenia porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz wykrywanie przestępstw i wykroczeń, ale też ściganie ich sprawców, czyli podejmowanie takich czynności, które w końcowym

efekcie doprowadzą do zastosowania wobec sprawcy właściwych środków represji. Policja w ramach swoich zadań prowadzi procedurę „Niebieskiej Karty”, przeprowadza postępowanie przygotowawcze w sprawach o ściganie za czyny kwalifikowane jako znęcanie się fizyczne i moralne. Funkcjonariusze policji zwracają szczególną uwagę na sprzedaż i spożywanie alkoholu nieletnim, oraz spożywanie napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

10) **Straż Miejska** ul. Warszawska 44/9, 49-200 Grodków, realizuje zadania związane m. in. z ochroną spokoju i porządku w miejscach publicznych, doprowadzaniem osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób, informowaniem społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowaniem i uczestniczeniem w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałaniem w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Funkcjonariusze straży miejskiej zwracają także uwagę na sprzedaż i spożywanie alkoholu nieletnim, oraz spożywanie napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

4. Cel główny Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Celem głównym jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych skutków, wynikających przede wszystkim z nadużywania alkoholu oraz występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz z podejmowanie innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Grodków oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

5. Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel strategiczny wynika z przyjętych celów szczegółowych. Dla ich określenia, w niniejszym programie wykorzystano zapisy Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, przyjętego Rozporządzeniem rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.

6. W związku z powyższym Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ma następujące cele szczegółowe:

- 1) ***Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z nadużywaniem napojów alkoholowych, paleniem wyrobów tytoniowych oraz przemocy w rodzinie, poprzez:***
 - a) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz palenia wyrobów tytoniowych.
 - b) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- 2) ***Szkolenie kadr, poprzez:***
 - a) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - b) Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) ***Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa, poprzez:***
 - a) Działania służb oraz innych podmiotów i osób mających na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 4) ***Zadania profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, realizowane poprzez:***

- a) Prowadzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, które biorąc pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- b) Upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- c) Wzmacnianie oferty pomocy psychologicznej, opiekuńczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- d) Upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród dorosłych.

5) Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa, poprzez:

- a) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- b) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie,
- c) Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wyżej wymienione cele, które określa Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, będą wykonywane poprzez realizację zadań, wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

7. Szczegółowe zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- 1. Wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach psychoterapii uzależnienia oraz współuzależnionych, poprzez realizację zajęć terapeutycznych.
- 2. Edukacja osób z problemem alkoholowym w ramach uzyskiwania specjalistycznej pomocy.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1. Zwiększenie dostępności do pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz dla osób doświadczających i stosujących przemoc, poprzez prowadzenie poradnictwa w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych.
- 2. Podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez udział w szkoleniach.
- 3. Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych, w placówkach wsparcia dziennego-światlicach oraz prowadzących zajęcia profilaktyczne.
- 4. Wspieranie działań interwencyjnych i edukacyjnych, skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 5. Współpraca z instytucjami pomocowymi w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1. Prowadzenie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 2. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego-światlic dla dzieci.

3. Finansowanie programów, szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą, rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców oraz wychowawców, pedagogów i psychologów.

4. Finansowanie dożywiania dzieci z placówek wsparcia dziennego-świeclic.

5. Finansowanie zatrudnienia pracowników prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowe.

6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

7. Upowszechnianie działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, przemocy w rodzinie przez zakup i dystrybucję wśród różnych adresatów materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, czasopism, ulotek i innych rzeczy o charakterze profilaktycznym.

8. Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.

9. Doposażenie miejsc doprowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

10. Wspieranie i organizowanie przedsięwzięć propagujących ideę trzeźwego oraz zdrowego stylu życia.

11. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

12. Organizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (dotacja).

13. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży propagującego ideę trzeźwego oraz zdrowego stylu życia (dotacja).

14. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży (dotacja).

15. Realizacja zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w trybie pozakonkursowym (dotacja).

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca z Poradnią Odwykową, grupami samopomocowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wspierających profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Propagowanie trzeźwości wśród osób potrzebujących wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnienie lokalu na organizowanie spotkań.

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, w przypadkach przewidzianych ustawą, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz innych działań Gminnej Komisji.

8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdy udział w posiedzeniu komisji w wysokości 7-krotnej diety przysługującej pracownikowi

zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju obowiązującej w 2020 roku. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji jest wypłacane na podstawie imiennej listy obecności.

9. Finansowanie programu.

Środki na realizację niniejszego programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.